

KOR/TÁRS

Kapcsolat, háló(zat) és közösség
az 1800 előtti Európában

Fiatalok Konferenciája 2018

reciti

A Fialatok Konferenciája hatodik konferenciakötetét tartja kezében az olvasó. A FiKon becenevű hallgatói kezdeményezés célja egy a fiatal kutatók számára szervezett, szakmailag igényes, a régi magyar irodalommal foglalkozó évenkénti konferenciasorozat megrendezése. A 2018. október 25–26. között az Eötvös Loránd Tudományegyetemen lezajlott *KOR/TÁRS* című konferencia is ebben a szellemben valósult meg. Jelen kötet az ott elhangzott előadások tanulmányá szerkesztett változatát tartalmazza.

KOR/TÁRS

Kapcsolat, háló(zat) és közösség
az 1800 előtti Európában

Fiatalok Konferenciája 2018

Szerkesztette

Erdődi Alexandra Anita

Finta Mária Anna

Molnár Annamária

Virág Csilla

Vrabély Márk

r e c i t i

Budapest
2019

A kötet megjelenését támogatták:

ELTE BTK Centre des Hautes Études de la Renaissance

ELTE BTK Régi Magyar Irodalom Tanszék

ELTE BTK Hallgatói Önkormányzat

Lektorálta: Gellérfi Gergő

Könyvünk a Creative Commons *Nevezd meg! – Ne add el! – Így add tovább!* 2.5 Magyarország Licenc (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/hu/>) feltételei szerint szabadon másolható, idézhető, sokszorosítható. Köteteink a `r e c i t i` honlapjáról letölthetők. Éljen jogaival!

ISBN 978-615-5478-80-2

Kiadja a `r e c i t i`,

az MTA BTK Irodalomtudományi Intézetének
tartalomszolgáltató portálja ► <http://www.reciti.hu>

Borítóterv: Szilágyi N. Zsuzsa

Tördelte: Hegedüs Béla

X_YLaTeX, Linux Libertine, Linux Libertinum

Tartalom

LOVAS BORBÁLA	
<i>Korok és társak</i>	7
BALOG EDIT OTILIA	
<i>Episztolák a társalgás, a közösségteremtés és az erkölcsnemesítés jegyében</i> <i>Csizi István és Molnár Borbála verses levelezése</i>	9
BERTA ANDRÁS	
<i>Dobó István: főúr, politikus, taktikus</i>	23
DÁVID GERGŐ	
<i>Marlowe és Shakespeare: a Nagy Tamerlán és Titus Andronicus</i>	33
FINTA MÁRIA ANNA	
<i>Áthallások</i> <i>Boëthius és az angol irodalom kezdetei</i>	49
GYÖNKI VIKTÓRIA	
<i>Egy norvég Alfréd király udvarában – Ohthere utazása</i>	57
KOVÁCS JANKA	
<i>A prédikáció mint a tudásközvetítés médiuma</i> <i>A lélek betegségei a magyar nyelvű prédikációkban a 18–19. század</i> <i>fordulóján</i>	69
MARKÓ ANITA	
<i>Kapcsolatok, csoportosulások és hálózatok a régi magyar irodalomban</i> <i>Az „irodalmi csoport” mint fogalmi skála</i>	87
MENYHÁRT ÁGNES	
<i>Boldog szerencsés órában, üdőben, örvendetes Júbilaemos esztendőbe</i> <i>született...</i> <i>Sauberer András, jászói prépost köszöntése 1776-ban</i>	111
MOLNÁR ANNAMÁRIA	
<i>„Franciscus Petrarca preceptor noster”</i> <i>Boccaccio útja a De mulieribus clarisig</i>	131

PAPP SÁRA ÍRISZ	
<i>A láttatás szerepe a 18. századi katolikus metszetolvasásban</i>	141
PINTÉR KITTI	
<i>Halápy fabuláinak viszonyrendszere</i>	
<i>Szenvedélyelméleti perspektívák az Apologorum moralium libri VI. című</i>	
<i>fabulagyűjteményben</i>	155
RÉDEY JÁNOS	
<i>...dum Pallada Budam... studiosa reducis</i>	
<i>A budai Magyar Királyi Tudományegyetem 1780. június 25-ei felavatásának</i>	
<i>kortárs visszhangja a magyarországi kései humanista költészetben</i>	171
SZERZŐINK	189

Korok és társak

Az akadémiai pálya szépsége az, hogy szinte örökké fiatal maradhat az ember. Graduális hallgatóként még nagyon fiatal, doktoranduszként igen fiatal, doktorjelöltként még eléggé fiatal, a doktori fokozat megszerzése után pedig „csak” fiatal, aztán már úgy megszokja ezt, hogy elfelejt megöregedni. Én is így gondolok magamra, és most mégis egy kötetet ajánlok az olvasóknak, egy gazdag és friss tanulmánygyűjteményt.

A Fiatalok Konferenciája (FiKon) sorozat keretében 2018. október 25–26-án került megrendezésre a *KorTárs* címet viselő konferencia az Eötvös Loránd Tudományegyetemen, melyen (a sorozat hagyományaihoz híven) PhD fokozatuk megszerzése előtt álló doktorjelöltek, doktorandusz és mesterképzős fiatal kutatók léptek a szakmai közönség elé. Nagy megtiszteltetés (és „kicsinyke, fontos tiszteletlenség”), hogy olyanok közé léphetek magam is, mint Bitskey István, Hargittay Emil, Horváth Iván, Jankovits László és Ötvös Péter, akik a korábbi FiKon kötetek előszavait írták. Kétszeresen nagy ünnep ez számomra, hiszen épp tíz éve, hogy megrendeztük a Fiatal Kutatók Konferenciája sorozat első ülését Budapesten *Boccaccio et al.on* címmel. Ezt követték az *Epika*, a *Mű és szerző*, a *Mikro és makro* konferenciák. Majd a Fiatalok Konferenciája keretében a *KorTársat* megelőzte a *Vers*, a *kultúrjav.*, a *Szöveg, hordozó, közösség*, *Az ember*, a *Tév/Hit*. Tavaly pedig ismét Budapesten találkoztunk. Ezeket a konferenciákat azért kedvelem és csodálom a mai napig, mert hallgatói kezdeményezésből jöttek létre, és mert minden egyes alkalmat a szervezők és előadók bátorsága, merészsége és végtelen kreativitása formál. Ezek az alkalmak egyúttal életre hívnak, megerősítenek és tovább építenek egy tanszékek, doktori programok, intézetek, egyetemek közötti fiatal kutatói hálózatot. Az előadók megismerhetik egymást, és nem utolsósorban egymás témáit, a szakmai közönség pedig megismeri az előadókat, munkájukat, kutatási irányukat. Jó esetben pedig a szervezők, előadók és kortárs hallgatók csoportjából lassan közösség kovácsolódik. Olyan támogatás és inspiráció ez, mely pont ezekben az években pótolhatatlan. Azt is remélem, hogy a kötet szerkesztői és szerzői nem érik majd be ennyivel, hanem engedik, hogy e kortárs közösség tagjaként, egymásra figyelve, egymást bátorítva és egymással vitatkozva lépjenek tovább az elkövetkezendő években. És bízom benne, ez végigkíséri majd minden résztvevő pályáját a továbbiakban is, és ha pár év múlva körülnéznek, maguk mellett tudják azokat a kutatókat (de legalábbis minél többet közülük), akikkel 2018-ban együtt vettek részt ezen a konferencián.

A kötet szerzői Budapestről, Debrecenből, Szegedről érkeztek. A konferencián hat szekcióban hangoztak el az előadások: Forma és tartalom, Barátok és üzlet-

felek, Változatok egy témára, Mester és Tanítvány, Tudás és közösség, Közösségi beszéd. A programba kiválasztott előadások a korok, korszakok megjelenítésével, a közösségi kapcsolatok dinamikájával és egyéni kapcsolatok irodalmi megjelenésével, a kortárs reflexiók és hatások témájával foglalkoztak. Ezek közül az előadások közül tizenhárom tanulmányt, mind korszakban, módszertanban, mind a téma megközelítésében sokoldalú és sokszínű kötetet tart kezében az olvasó. És hogy mivel is találkozhat? A témák listája sokat ígérő: Ohthere utazása, Boccaccio és Petrarca barátsága, Boëthius és az angol irodalomra gyakorolt hatása, Dobó István portréja és kapcsolatai, Marlowe és Shakespeare drámái, régi magyar irodalmi csoportok, Halápy Konstantin fabulái, a lélek betegségei a prédikációkban, Csák Gellért prédikációja, a 18. századi katolikus metszetolvasás és a láttatás szerepe, Csizi István és Molnár Borbála verses levelezése, a Magyar Királyi Tudományegyetem felavatásának visszhangja a kései humanista költészetben. Kívánok mindenkinek jó olvasást és örök fiatalságot.

Dies diem docet.

Budapest, 2019. március 17.

Lovas Borbála
ELTE BTK
Régi magyar irodalom tanszék